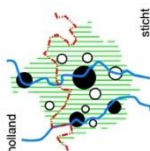

NIEUWSBRIEF

Oktober 2015

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

werkgebied: de (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld
secretariaat: Bastion Willem 33, 3445 DG Woerden / tel: 0348 419 277 / mail@shhv.info / www.shhv.info
bank: IBAN: NL05 INGB 0000 330797 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden
KvK-nummer: 40.46.44.34

Van de voorzitter Dit weekend was ik een middag te gast in de Abdij van Berne, gelegen in het Brabantse Heeswijk-Dinther. Dat kwam zo. Sinds de tijd dat ik in Leiden sterrenkunde studeerde ben ik lid geworden van de Vereniging van Oud Sterrewachters. We komen jaarlijks bij elkaar, vaak in Leiden, soms op een bijzondere locatie. Deze maal omdat een van ons een enorme 'switch' maakte in zijn loopbaan, en de wetenschap verruilde voor het leven als Norbertijn. We waren zijn gast en werden getraakteerd op een boeiend verhaal, een

mooie levensloop en een prachtige locatie. En over dat laatste iets meer.

Al bij het betreden van het terrein, door een prachtig stenen poortje, werd ik getroffen door het gebouw, feitelijk een aaneenschakeling van verschillende gebouwen, waaronder de kloosterkerk. Sinds onze mooie avond in onze mooie Bonaventurakerk ben ik anders naar kerkgebouwen gaan kijken. En nu ... ik keek eens goed en nog eens. Dat ... leek toch ook wel een bouwwerk van Pierre Cuypers, of een van zijn leerlingen. Prachtige stijlelementen van rond 1900, de bakstenen ornamenten, alles leek te kloppen. Eenmaal binnen, later bij de rondleiding, herkende ik zo een aantal elementen die je ook in Woerden kunt zien. Minder rijk, minder gedetailleerd maar toch... Op mijn vraag wie dan de architect was, kreeg ik wel een antwoord maar er leek geen verband met Cuypers. Thuisgekomen toch nog eens nakijken. En jawel A.C. Bleijs bleek een van zijn leerlingen!

Mooie 'ontdekking' eigenlijk. Wat je af en toe kunt opsteken en meemaken bij onze bijeenkomsten, of tijdens onze excursies, blijkt later ook nog zijn nut te hebben. Ik nodig u allemaal uit om ook rond te kijken. Historie is overal. Altijd boeiend en interessant!

En wij gaan het najaar in. De eerste bijeenkomst hebben we al weer achter de rug. Helaas was ik zelf verhinderd, maar ik heb goede geluiden vernomen. En de volgende bijeenkomsten, excursie en Heemtjdinghen staan alweer in de steigers. Ik wens ons allemaal een mooi najaar!

Hartelijke groeten,
Niek de Kort

Programma van activiteiten

Maandag 26 oktober

De Napoleontische tijd: twee eeuwen later: de betekenis van de Franse tijd

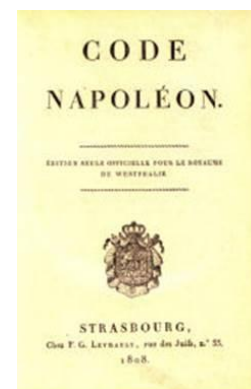
Het Kasteel in Woerden (toegang gratis)

Maandag 26 oktober 20.00-22:00 uur

Lezing door Prof. dr. Renger de Bruin

Tweehonderd jaar geleden, in 1815 vond de Slag bij Waterloo plaats en zag Napoleon zijn droom van de heerschappij over Europa definitief uiteen spatten. Vanaf het vertrek van de Franse troepen in 1813 heeft de Bataafs-Franse tijd (1795-1813) een slechte reputatie gehad, een van bezetting en onderdrukking. Gruwelverhalen als van Nederlandse soldaten die in het ijskoude water van de Berezina een brug stonden te bouwen of Woerdens burgers die werden afgeslacht door Franse soldaten, dienden om aan te geven wat een donkere bladzijde deze periode toch wel is geweest in het boek van de Nederlandse geschiedenis.

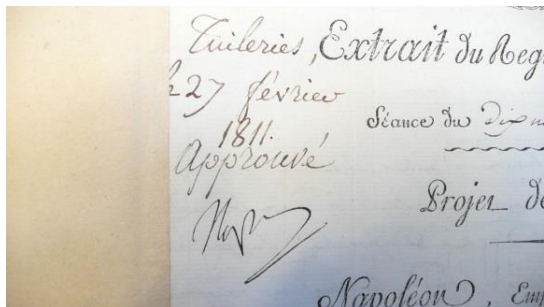
De laatste halve eeuw hebben historici dit negatieve beeld bijgesteld door o.a. te wijzen op de onmiskenbaar goede hervormingen die toen zijn ingevoerd. Denk aan de invoering van de burgerlijke stand, het metriek stelsel, het kiesstelsel, een gecentraliseerde bestuurs inrichting, maar ook een bijzonder impopulaire maatregel: de invoering van de dienstplicht. De gevolgen waren na 1813 minder dramatisch, doordat jongens uit Woerden

NIEUWSBRIEF

Oktober 2015

of Montfoort niet meer hoefden te dienen in de Russische wouden, maar de tijd doorbrengen in een kazerne in Oost-Groningen.

In de lezing zullen de ontwikkelingen in de Bataafs-Franse tijd in de provincie Utrecht in bredere verband worden geplaatst: de Franse Revolutie, de hervormingen die daaruit voortvloeiden, de veldtochten van Napoleon, de annexatie van Nederland in 1810 en de invoering van de Franse wetgeving per 1 januari 1811. Waar mogelijk zullen de ontwikkelingen verduidelijkt worden met voorbeelden uit Woerden en omgeving. Zo zal aangetoond worden dat de lokale en regionale geschiedenis verbonden zijn met de grotere verbanden en dat die relatie juist in deze periode veel sterker is geworden. Waar bestuurseenheden voor 1795 in hoge mate autonoom waren, kwamen dwingende

maatregelen voortaan van ver weg. De lezing zal aan het eind van het tweede eeuwfeest van het herstel van de Nederlandse onafhankelijkheid wijzen op de blijvende gevolgen van de voorafgaande periode voor het leven van alledag, ook in Woerden.

Prof. dr. Renger de Bruin (1956) is conservator stadsgeschiedenis bij het Centraal Museum Utrecht. Hij studeerde geschiedenis in Utrecht en promoveerde in 1986 op de Utrechtse politiek tussen 1795 en 1813. Hij werkte als docent en onderzoeker aan de universiteiten van Utrecht, Leiden en Greifswald (D).

Vooraankondigingen programma in november

Donderdag 19 november

Ds. Haitsma lezing over de Wederdopers in samenwerking met de Lutherse kerk in Woerden

"De bloedwreker is achter u"

De laatste, bloedige aanslagen van de radicale wederdopers in Rijnland (1535-1536)

De Lutherse kerk in Woerden (toegang gratis)

Donderdag 19 november 20.00-22:00 uur

Lezing door Sander Wassing, historicus o.a. verbonden aan de Erasmus Universiteit.

Deze lezing zal gaan over de beweging van de Wederdopers die in de jaren dertig van de zestiende eeuw actief was. Ook mannen en vrouwen uit Woerden en Bodegraven sloten zich indertijd aan bij deze beweging en de Goudse historicus, Sander Wassing, die gefascineerd raakte door dit verhaal, komt ons vertellen over hun motivatie indertijd. Hij heeft hier veel onderzoek naar gedaan. Hij vat het onderwerp van de lezing kort samen in zijn titel "De bloedwreker is achter u".

Bodegraven: Sint Willibrordus kerk viert 150-jarig lustrum

Lezingen van Cor Schram

Vrijdag 13 november (14.00 uur) en zaterdag 14 november (10.30)

Locatie Willibrorduskerk, Overtocht 20, Bodegraven

Dit jaar is het 150 jaar geleden dat de Sint Willibrordus kerk in Bodegraven is gebouwd. De architectuur van deze neogotische kerk is van de Roermondse architect Pierre Cuypers. Ter gelegenheid van dit jubileumorgani- seert de Parochie en de SHHV twee lezingen over de architectuur van deze kerk door Cor Schrama, cultuurhistoricus en groot kenner van het werk van Cuypers. Eerder sprak hij in Woerden over de Bonaventurakerk.

Vraagbaak

Molukkers in het Kasteel?

Jongstleden maandag heb ik met plezier geluisterd naar de lezing van Wim Manuhutu over de historische achtergronden van de Molukkers in Nederland en Woerden. In de vele boeken en artikelen, die ik gelezen heb over het Kasteel van Woerden ben ik eenmaal tegengekomen dat het Kasteel van Woerden ook een rol gespeeld

NIEUWSBRIEF

Oktober 2015

heeft bij de opvang van Molukkers in Woerden. Het kan natuurlijk goed zijn dat het Kasteel verward is met de kazerne. Graag zou ik willen weten of er iemand is die weet of het Kasteel van Woerden mogelijk een rol heeft gehad in de opvang van de Molukkers bij aankomst in Nederland.

Graag vernemend en vriendelijk gegroet,
G. Warning, gerritwarning@gmail.com

Overige zaken

Onderzoek naar het juiste onderduikadres aan de Rijn (thans Rijnstraat) in augustus 1943

Uit een brief van het Gilde Woerden blijkt dat er twijfels zijn gerezen over de juistheid van de panden in de Rijnstraat in Woerden, waar in de Tweede Wereldoorlog Joodse onderduikers woonden. Nader onderzoek geïnitieerd door het Gilde leert dat er foute adressen zijn gebruikt in de verschillende bronnen en verhalen. We komen hier later op terug.

Zaterdag middag 7 November

Najaar excursie naar Huygens museum Hofwijck, Voorburg

Vlak bij het NS-station Voorburg ligt aan de Vliet – het kanaal tussen Leiden en Delft – de buitenplaats Hofwijck, gelegen in een prachtig aangelegde tuin. Initiatiefnemer voor de bouw was Constantijn Huygens die met het buiten af en toe aan de beslommeringen van de Haagse politiek wilde kunnen ontsnappen. Na een bouwtijd van drie jaar volgde in 1642 de feestelijke opening. Samen met Jacob van Campen ontwierp Huygens de tuin, die later deels teloor ging bij de aanleg van de spoorlijn Den Haag – Gouda. Hofwijck herbergt nu een museum dat is gewijd aan het leven en werk van Constantijn en zijn zoon Christiaan. Constantijn is vooral bekend als dichter, diplomaat (vertegenwoordiger van de Oranjes) en als architect. Christiaan maakte naam als wis- en natuurkundige, sterrenkundige, uitvinder en 'science fiction' schrijver. Hij sierde destijds het bankbiljet van 25 gulden, voorzien van enkele van zijn belangrijke ontdekkingen en uitvindingen.

Hij ontdekte de ware aard van de ringen om de planeet Saturnus, en diens grootste maan Titan. En hij was de uitvinder van het slingeruurwerk.

Tijdens deze excursie krijgen wij een speciale rondleiding door het museum. Na afloop hiervan zal onze voorzitter, Niek de Kort, tijdens of na de koffie/theepauze, nog wat meer vertellen over de belangrijke nalatenschap van vader en zoon Huygens.

Programma:	12.20	Aanwezig op station Woerden
	12.49	Vertrek met de trein richting Den Haag Centraal
	12.29	Aankomst op station Voorburg en wandeling naar het museum
	13.45	Start rondleiding
	15.00	Koffie/thee (2 x) met cake in het souterrain op waterniveau
	Circa 15.15	Causerie door Niek de Kort

Na afloop is er de mogelijkheid om nog verder het museum te bekijken en/of de tuinen te bezichtigen. De treinen naar Woerden vertrekken om .01 en .31 over het hele uur.

De excursie kost **€ 6.00 per persoon** (inclusief koffie/thee en cake), op de dag zelf vóór vertrek te voldoen, en biedt ruimte aan **twintig deelnemers**.

De toegang tot het museum kost € 6.00 per persoon; met de museumkaart is de toegang gratis.
Wilt u, in verband met de treinreis, doorgeven of u over een NS-kortingskaart beschikt?

Voor deze excursie kunt u zich opgeven bij Marianna Kersten, per e-mail op kersten33@kpnplanet.nl of per telefoon op 0348 415528.

We hopen van harte u op 7 november te mogen begroeten!